

Zumaiako Udala

UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA

ZUMAIAKO UDALEKO EUSKARAREN ERABILERA NORMALIZATZEKO PLANA

V. plangintzaldia

2013-2017

*euskara
txanpan*

Zumaiko Udala

UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA

SARRERA

Euskararen erabilera planaren testuingurua

Euskara planaren **helburu nagusia** da Udalean euskararen erabilera indartzea eta areagotzea, bai zerbitzu hizkuntza bai lan hizkuntza modura, euskararen erabilera bermatu eta herritarren hizkuntza eskubideei erantzun ahal izateko.

Euskara plan honen **helburu estrategikoek** helburu nagusia lortzeko landu beharreko ildo nagusiak markatuko dituzte:

1. Herritarrekiko harremanetan **euskara zerbitzu hizkuntza** izan dadin bermatzea, beti ere herritarren hizkuntza eskubideak errespetatuz.
2. Euskara beste **administrazioekiko harremanetako** hizkuntza izan dadin bermatzea.
3. Euskara **administrazio barneko lan hizkuntza** izan dadin bermatzea.

Zumaiko Udalak, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak IV. plangintzaldirako proposatu zuen eskemari jarraituz, 2008ko azaroaren 27an *Udalean Euskararen erabilera Plana* gauzatzea onartu zen.

Ondoren, 2009ko abenduan Zumaiko Udalak UEMAn sartzea erabaki zuen. UEMAn zeregin nagusietako bat da udalak eredu izatea euskararen normalizazio prozesuan. Horiek horrela, 2010ean Zumaiko Udalak euskararen erabilerean neurketa sakonagoa egin, eta aurrerapausoak ematen jarraitzeko erabakia hartu zuen. IV. Plangintzaldiko bigarren planari dagokionez, 2010-2012 bitarteko plana zehaztu eta egokituta, Udalak plangintzaldi horretarako erabilera plana 2010eko abenduaren 30ean onartu zuen.

IV. Plangintzaldia amaituta, Udalak euskararen erabilera plana berritzeari ekin dio eta, beraz, esku artean dugun agiria V. Plangintzaldirako onartu beharreko plana da. Bertan, gaur egun Zumaiko Udalak, UEMAk bere baitan dauden udaletarako onartuta dituen hizkuntza irizpideak kontuan harturik, euskararen erabilerean egoeraren berri ematen da eta, halaber, plangintzaldi honen amaierarako lortu beharreko helburu orokorrak zehaztu.

Zumaiko Udala

**UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA**

PROZEDURA ETA METODOLOGIA

Diagnostikoa egiteko, administrazio buruekin eta ordezkari politikoekin egindako galdetegien erantzunetan oinarritu gara. Hasiera honetan ez da laginketarik egin. Laginketak plan estrategiko honen jarraipena izango diren urtez urteko kudeaketa planetan txertatuko ditugu.

Galdetegietako datuak aztertu ondoren, Udala UEMAko kide denez, Udalaren egoera UEMAko Zuzendaritza batzordeak onartutako hizkuntza irizpideekin alderatu dugu. Alderatze horretatik ateratako emaitzarekin Udala lau multzoetatik batean sailkatu dugu. Multzoak, egoera kaskarrenetik hoberenera, hauek dira: abian, magalean, gora bidean eta tontorrean.

Azkenik, Udalaren egoera horretatik abiatuta, plangintzaldi amaierarako lortu nahi diren helburu estrategikoak zehaztu ditugu.

Plan hau eraginkorra izango bada, beharrezkoa da udal langileek eta ordezkariak plan hau bere egitea, eta horretarako, behin betiko txostena egin aurretik beraien kontrastatu dugu, euren ekarpenak jasotzeko.

Testua osatuta, erabilera plana HPSra bidali dugu, osoko bilkurara eraman aurretik behar duen aldeko txostena jaso dezan.

Erabilera plana osoko bilkurak onartuko du eta osoko bilkura horretan bertan, plan honen jarraipenaren ardura izango duen Jarraipen batzordeko kideak izendatuko ditu Udalak.

Zumaiko Udala

UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA

UDALAREN EGUNGO EGOERA

Zumaiko Udalaren euskararen erabileraren egungo egoera aztertzeko, Udalaren administrazio atalak hartu ditugu kontuan, eta aurretik definitu ditugun alorrez alorreko adierazleak jaso ditugu, galdetegi bidez.

Udalaren argazkitik abiatuta, lau izan daitezke Udalaren egoera definitzeko jarriko ditugun mailak: abian, magalean, gora bidean eta tontorrean.

- **Tontorrean:** oro har, salbuespenak salbuespen, euskaraz funtzionatzen duten udalak egungo dira maila honetan.
- **Gora bidean:** nagusiki euskaraz eta ele bietan (euskarari lehentasuna emanda) funtzionatzen duten udalak dira maila honetan kokatuko ditugunak.
- **Magalean:** nagusiki, ele bietan modu orekatuan funtzionatu arren, tartean gaztelaniahutsen ere funtzionatzen duten udalak.
- **Abian:** ele bietan funtzionatzera bidean, oraindik urrats handia egiteko duten udalak izango dira. Udalotan gaztelaniak presentzia nabarmena du.

Horiek horrela, Zumaiko Udalean egin dugun diagnosiaren arabera, maila honetan kokatu dugu:

GORA BIDEAN

Irudi korporatibo orokorrari dagokionez **gorabidean** dago Zumaiko Udala, barne harremanetan **tontorrean**, kanpo harremanetan **gorabidean** eta baliabideetan **gorabidean**.

Sailei dagokienez: kultura eta hezkuntza eta euskara **tontorrean** daude, udaltzaingoa **magalean** eta gainontzekoak **gorabidean**, erditik gora. Udalaren bestelako erakundeetan, berriz, Kirol patronatuan **gorabidean** eta San Juan egoitzan **abian**.

V. Plangintzaldirako (2013-2017) helburu nagusia TONTORREAN mailara iristea izango da.

Horretarako helburu batzuk zehaztu dira hurrengo atalean alor bakoitzerako.

Zumaiko Udala

UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA

ZUMAIKO UDALAREN HELBURUA 2013-2017 EPEALDIRAKO

Atal honetan UEMAREN irizpideak betetzeko bidean 2017 amaierarako Udalak zer helburu lortu behar dituen zehaztu dugu.

Urtez urteko neurriak kudeaketa planetan jasoko ditugu, epeak eta arduradunak zehaztuta.

1. UDALAREN IRUDI KORPORATIBOA- HELBURUAK

1. Erabilera sustatzeko elementuak:

Herritarrek argi izatea Udalarekin dituzten harremanetan euskaraz jardun ahal izango dutela.

2. Webgunea eta sare sozialak:

Webgunea

- Orain arte bezala, Udalaren webgunea hasiera-hasieratik euskaraz zabaltzea.
- Erabiltzaileak webguneko eduki guztiak euskaraz izatea, baita kanpo loturak ere.
- Erabiltzaileengan eragitea, euskarazko baliabideak erabil ditzaten (esaterako nabigatzailea euskaraz, sistema operatiboa euskaraz...).

Sare sozialak:

- Udalaren profila euskaraz egotea.
- Sare sozialen euskarazko bertsioak erabiltzea.
- Zabaltzen diren mezuak euskaraz izatea.
- Aukera badago, euskarazko estekak jartzea.

2. Hizkuntza paisaia

Barnekoa

Orain artean bezala,

- Errotuluak, oharak, seinaleak eta gainerakoak euskaraz egotea.
- Udalak irudi korporatiboa euskaraz izatea.
- Ziguilak euskaraz egotea, legeak ezinbestean arautzen duenari kalterik egin gabe.

Bestalde, honakoak:

- Papeleria (gutun azalak, orriak...) euskaraz egotea.

Zumaiko Udala

**UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA**

- Ageriko euskarriak euskaraz egotea (egutegiak, horma irudiak...).

Kanpokoak

Udalaren eskumeneko ohar, seinale eta gainerakoak euskaraz egongo dira, edo mezuak hala eskatzen duenean euskara lehenetsita.

Bestalde, Udalak beste eragile batekin batera eskumena duen ohar, seinale eta gainerakoak euskaraz egotea, edo mezuak hala eskatzen duenean euskara lehenetsita.

4. Iragarkiak, publizitatea eta kanpainak

Orain arte bezala, bai derrigorrezko iragarkiak bai publizitatea egitekoak euskaraz bidaltzea hedabideetara, beti ere legeak agintzen duena urratu gabe.

Udalerrian zabaldu beharreko agirietan ere euskara erabiltzea, orain arte bezala, beti ere arreta berezia jarritz hizkuntzaren kalitateari. Kanpainarik egingo balitz, euskaraz egitea.

5. Argitalpenak

Argitalpenak euskaraz izatea.

6. Adierazpenak

Hedabideen aurrean egin beharreko adierazpenak euskaraz egitea.

2. UDALAREN BARNE HARREMANAK- HELBURUAK

1. Ahozko barne harremanak

Orain arte bezala, ahozko harremanetan euskaraz jardutea, bai langileek beren artean, bai ordezkari politikoek beren artean bai langile eta ordezkariak beren artean.

2. Idatzizko barne harremanak

Barrurako sortzen diren idatzi guztiak euskaraz egotea. Bai udal langileek sortzen dituztenak, bai kanpo zerbitzuek sortzen dituztenak (hirigintzako proiektuak, nominak eta kontratuak...).

Zumaiko Udala

**UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA**

3. UDALAREN KANPO HARREMANAK- HELBURUAK

1. Ahozko kanpo harremanak

Herritarrekin

Herritarrei harrera euskaraz egiten, herritarrekin batzarrak euskaraz egitea, jendaurreko ekitaldiak euskaraz egitea.

Udalak herritarrentzako ikastarorik antolatuko balu, horiek euskaraz izatea bermatzea.

Arreta berezia jartzea hedabideen aurreko agerraldiei. Ekitaldi publiko edo/eta prentsaurrekoetan Udalaren izenean aritzen den edozeinek euskarazko gaitasun egokia izan dezala bermatzea, eta argi izan dezala, agerraldiok euskaraz izan behar dutela.

Erakunde publikoekin

Udalaren eta beste erakunde publikoen arteko harremanak euskaraz izan daitezten bermatzea, bai telefonoz, bai aurrez aurreko bilera edo aurkezpenetan. Horretarako, alde biko hitzarmenak egitea sustatuko du Udalak.

Egitasmo berri bat hasi baino lehen, euskaraz dakien solaskidea egongo dela bermatzea.

Eragileekin (alderdi politikoak, sindikatuak, elkarteak...)

Gaitasun duten eragileekin harremana euskaraz izatea eta aukera dagoen guztietan hori bultzatzea.

Era berean, eragileen aurreko agerraldietan Udalaren izenean aritzen den edozeinek euskarazko gaitasun egokia izan dezan bermatzea. Hala, ekimen horiek euskaraz izango direla bermatuko da beti, herritar gisa dituzten hizkuntza eskubideak errespetatuz.

2. Idatzizko kanpo harremanak

Herritarrekin

Orain arte bezala jarraitzea, hau da, herritarrek Udalarengandik jasotzen dituzten agiri guztiak euskaraz egotea, herritarren eskura uzten dituen bestelako erakunde publikoetako agiriak barne. Euskarazko bertsioak bultzatuko ditu Udalak, eta ele bietakoak eskura izan, ez dakitenentzat.

Zumaiako Udala

**UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA**

Erakunde publikoekin

Hego Euskal Herriko lurralde esparruan kokatuta dauden beste administrazio publiko nahiz erakunde ofizialekin, euskara ofiziala den lurraldeetakoekin, behintzat, euskararen erabilerari dagokionez, eredugarri izatea eta elkarrekiko harremanak euskaraz izatea.

EAEko lurralde esparruan kokatutako Estatuaren eta honen menpeko administrazioetarako komunikazio administratiboetan ere Hego euskal Herriko lurralde esparruan kokatuta dauden administrazio publikoekin bezala jokatzeari.

Eragileekin (alderdi politikoak, sindikatuak, elkarteak...)

Orain arte bezala, eragileek Udalarengandik jasotzen dituzten agiriak (jakinarazpenak, baimenak, dekretuak, gutunak...) euskaraz egotea, herritarren hizkuntza eskubideak errespetatuz eta 10/1982 oinarizko legeari kalterik egin gabe.

3. Zerbitzu enpresak eta hornitzaileak

Udalarekin kontratazio administratiboan bidezko lotura duten zerbitzu enpresek Udalaren hizkuntza irizpide berberak betetzea.

Kontraturik ez duten hornitzaileen kasuan, ahozko zein idatzizko harremanak euskaraz izatea bultzatzea.

Kontratuaren xede den prestazioaren berezko ezaugarriek hala eskatzen badute, hainbat kontratu euskaraz gauzatzeko neurriak ezartzea.

Edozein kontratazio egin aurretik eta ondoren, ziurtatzea delako enpresa edo norbanakoa gai dela eman behar duen zerbitzua euskaraz emateko.

4. Diruz lagundutako elkarteak eta jarduerak

Orain artean bezala, Udalak diruz laguntzen dituen elkarteak zein jarduerak begira, diruz lagundutako jendaurreko ekimen guztietan (xede den ekintza, publizitatea,...) zein Udalarekiko harremanetan (ahozkoak eta idatzizkoak) euskara bermatuko dela sustatzea.

Zumaiko Udala

**UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA**

5. Baimenak

Hirigintza baimenak:

Hirigintza baimen partikularretatik eratorritako obrei begira, udalerriko hizkuntza paisaiari eragiten dieten ageriko elementuak euskaraz egon daitezzen sustatzea.

Udal eraikinak eta udalerriko espazioak erabiltzeko baimenak:

Herrian egingo diren jendaurreko ekitaldietan euskara erabiliko dela bermatzea.

Jaietako postuak eta txosnak jartzeko baimenak:

Jaietan herrira etortzen diren saltzaile eta postuek errotulazioan –eta kasu batzuetan musikan- euskara erabiliko dutela bermatzea.

4. UDAL BALIABIDEAK- HELBURUAK

1. Giza baliabideak

a. Hizkuntza gaitasuna

Hau guztiau kontuan hartuta eta ikusirik derrigortasun data eta dagokien hizkuntza eskakizuna ala bat gutxiago egiaztatuta duten lanpostuetako langile guztiak izango direla bereziki plan honek eragingo dien langileak, baina gainerako langileak ere planaren parte izan daitezten saiakera egingo dela, beraiei plana azalduz eta haien aldeko jarrera sustatuz, bereziki, langile horiek Udalak euskara funtzionatzea eragiten duten kasuetan, Zumaiko Udaleko lanpostu zerrendako lanpostua jabetzan betetzen ari diren edo aldi baterako betetzen ari diren langile guztiak egongo dira erabilera plan honetan sartuta.

Udal langileak

Hizkuntza eskakizuna egiaztatuta duten langileak kontratatzea, lanpostu zerrendakoak zein aldi baterakoak izan.

Udal ordezkariak

Euskaldunak izango direla sustatzea eta, era berean, euskaraz lan egiteko gutxieneko gaitasuna izango dutela, Udalaren euskarazko funtzionamendua oztopa ez dezaten.

b. Hizkuntza prestakuntza

Langileek lanerako hizkuntza prestakuntza egokia jasoko dutela bermatzea, besteak beste birziklitzeko eta eguneratzeko saiok antolatuta edo beste erakunde batek antolatzen dituenetan parte hartuta.

c. Prestakuntza orokorra

Udalak berak antolatzen dituen prestakuntza jarduerak euskaraz izatea. Eta, udal langileek kanpo erakunderen batek antolatutako prestakuntza jardueretan parte hartu behar badute, jarduera horiek euskaraz izan daitezten sustatzea.

2. Baliabide teknikoak

i. Aplikazio orokorrak

Udalaren ardurapeko ordenagailuak euskaraz egotea, hau da, sistema operatiboa eta ofimatika euskaraz izatea.

Zumaiko Udala

ii. Berriarazko aplikazioak

Kanpo erakunderen batek sortutako berriarazko aplikazioen kasuan, aplikaziook euskaraz ere erabilgarri egon daitezzen sustatzea.

iii. Telefonía

Telefono finkoetako erantzungailuak

Hartzaile jakinik ez duten ahozko mezuetan (erantzungailu automatikoz, bozgorailuz... emandakoak) euskaraz egongo direla bermatzea, herritarren hizkuntza eskubideei kalterik egin gabe.

Telefono mobiletako erantzungailuak

Hartzaile jakinik ez duten ahozko mezuetan (erantzungailu automatikoz, bozgorailuz... emandakoak) euskaraz egongo direla bermatzea, herritarren hizkuntza eskubideei kalterik egin gabe.

iv. Bestelako gailuak (megafoniako mezuak, hari musikala, irratia...)

Etorkizunean egongo balira, euskaraz egongo direla bermatzea.

3. Itzulpen baliabideak

Itzulpen laburrak

Udalak itzulpenetarako dituen irizpideen arabera jokatzeko, euskaratik abiatuta.

Itzulpen luzeak

Euskara sailera bideratzea, itzultzea bidezkoa denean.

4. Espediente ereduak

Udalak dituen espediente eta dokumentu ereduak euskaraz egotea, eta berriak behar direnean euskarazkoak bilatzea lehenbizi, zuzenean gaztelaniazko datu-baseetara jo gabe.

Zumaiko Udala

HELBURUEI BEGIRAKO KONPROMISOAK BETETZEKO AZPIEGITURA

Txosten honetan zehaztuko diren helburuei begira, urtean behin hartu beharreko konpromisoak zein diren aztertu eta zehaztuko da eta, era berean, konpromiso horiek ekarriko dituzten neurriak nork eta nola bete/betearaziko dituen jasoko dugu puntu honetan. Horren ardura hartuko duen azpiegitura Jarraipen batzordea izango da.

Jarraipen batzordea kide hauekin osatuko da:

- Arduradun politikoak: alkatea eta euskara zinegotziak parte hartzea.
- Udaleko euskara teknikaria.
- Langileak: udaletxeko sailtako zerbitzaburuek eta langileek ordezkari batek parte hartzea.
- UEMAko hizkuntza normalizatzaila

Horrenbestez, zeregin hauek bideratuko ditu Jarraipen batzordeak:

- Talde eragilea izango da.
- Gutxienez, sei hilean behin elkartuko da, eta hurrengo aldirako zereginak zehaztuko ditu bilera bakoitzean.
- Ardurak banatuko ditu, txostenak onartutako helburuei begirako konpromisoak/neurriak betetzeko.
- Konpromiso/neurri bakoitza betetzeko edo/eta betearazteko arduradunak izendatuko ditu.
- Jarraipen batzordeko bilera batetik bestera banatutako lan eta ardurak bete diren baloratu eta egokitzapenak egingo ditu, hala behar izanez gero.
- Udalbatzari edo Gobernu Batzordeari jakinaraziko dio zer neurri edo erabaki hartuko diren.